XI-ik évfolyam. 12-ik szám. Köszeg, 1891. márczius 22-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében.
(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor csütörtökön estig.
Megjelenik minden vasárnapon.
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Felhivás előfizetésre.

Április hó 1-jével uj előfizetést nyitottunk a

„Kőszeg és Vidéke"

czimű hetilap XI. évfolyamának április—juniusi évnegyedére.

Felkérjük azért mindazon tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetésök a mult hó végével lejárt, miszerint azt mielőbb megujitani és egyuttal lapunknak uj előfizetőket gyüjteni sziveskedjenek.

Nekünk mint eddig, úgy ezután is főtörekvésünk leend, a lap tartalmát változatossá és érdekessé tenni, városunk és vidékünk érdekeit védelmezni s e védelmezés terén minden személyeskedéstől óvakodni, hogy így a közönség igényeinek lehetőleg megfelelhessünk s a magyarosodás szent ügyét tőlünk telhetőleg szolgálhassuk.

A lap előfizetési ára a végi:

Egész évre	*4 frt.*
Fél évre	*2 frt.*
Negyedévre . . .	*1 frt.*

Az előfizetési pénzek a „Köszeg és Vidéke" kiadóhivatalához, Feigl Gyula könyvnyomdájába küldendők.

A „Kőszeg és Vidéke"
kiadó-hivatala.

A vidék és a képzőművészet.

Hazánk kulturális fejlődésében egyetlenegy ág sem emelkedett oly rohamosan, mint a képzőművészet. Ebben tagadhatatlan nagy érdeme van a törvényhozásnak, mely segélyét a magyar képzőművészet iránt soha meg nem tagadta; de nagy érdeme van maguknak a művészeknek és a fővárosnak is. Sajnosan nélkülözzük azonban még mindig a vidéket, azt a vidéket, a mely mindig talpon van, ha a hazafias lelkesedés őt bármily czélra felszólitja; nélkülözzük azt a vidéket, mely együtt tud és szokott is érezni a fővárossal a nemzeti kulturális kérdésekben, ez a vidék ma még — mondjuk ki nyiltan — még mindig bizonyos közönyösséggel viseltetik a képző művészet pártolása iránt.

Az országos képző művészeti társulat e közönyt akarta megtörni akkor, mikor elhatározta, — s most már több városban létesitett is — hogy egyes nagyobb vidéki városokbau képkiállitásokat rendez, mely képkiállitások azok számára létesittetnek, kik Budapestre hasonló kiállitások alkalmával fel nem jöhetnek, alkalmuk nyiljék a magyar művészet remekeivel és másfelől ujabb alkotásaival megismerkedhetni. Voltak ily kiállitások Veszprémben, Szombathelyen, Kolozsvárt stb., de az eredmény meglepőleg csekély volt. Vidékünk előkelő gazdag közönsége még mindig nem bir kellő érzékkel aziránt, hogy házának, lakásának berendezésében mily hiányt jelez az a szép kép, a mely nem függ a falán.

A vidéken jó módu, művelt házakban a lehető legszebb, legdrágább butorzattal találkozunk; a lakás berendezése kifogástalan, a háztartás előkelő és sok pénzt felemésztő, a lovakra, kocsikra bőségesen jut, de a legtöbb fényüzéssel ellátott helyeken is a szépet, gyalázatos „oel druck"-ok csufitják el, kirivó ellentétet képezve a szebb butorzat többi ékességével. Eszünk ágában sincs azt képzelni, hogy 3—400 frtos képeknek vételét mindenki tehetősebb vidéki gazda győzheti; de én csak azokról beszélek, a kik tehetnék, a kik, mint a fentebbi példában mutattam, vau érzékük minden szép iránt, csak a mi valamennyi szép között a legszebb, a mi bájt és varázst kölcsönöz az életnek: a képző művészet iránt nincs.

Meg kell értetnünk vidéki intelligentiánkkal, hogy az „oel druck" valóságos szegénységi bizonyitványa a házigazda izlésének; egy csinos acélrézmetszet ezerte szebb és ezerte alkalmasabb, de vizre is szebb és a házi gazda izlésének kimutatására is alkalmasabb. Ily metszetek megszerzése a lehető legkönnyebb, ha a vidéki intelligentia egyszerüen beáll a magyar országos képző művészet társaságába és évi tiz forinttal mint tag részt vesz, tagsági jegyével minden évben a társulat által rendezett eredeti olajképek kisorsolásában, szabad bemeneti jegye van neki és családjának az összes tárlatokra és azon felül minden évben 4—5 gyönyörü kivitelü metszvényeket kap magyar művészek által kiállitott nagy hatást keltett képekről.

Az idén például Benczur gyönyörü képének metszvényét kapják a tagok.

TÁRCZA.

A köszegi kálvária.

(Egy régi irat után.)

Kőszeg kálváriáját földrajzi irók a selmeczi után legszebbnek mondják az egész országban. Háromtornyu temploma 393 m. magasságból barátságosan köszönti a távol földon járó vándort, fennen hirdetve a kereszt diadalát s a kőszegiek vallásosságát.

1686-ban a várostól nyugatra emelkedő hegyen csendes épülésére az arra balladóknak s a közelben dolgozó népnek egyszerü fa-kereszt állittatott fel. 1715-ben Lada György és neje, született Soós, szent Donatus, mint a szőlők és szántóföldek védőszentének, valamint nehéz felhők eloszlatásáért az Istennél hatalmas szószólónak tiszteletére kápolnát épittetett, mely a rákövetkező évben lőn felszentelve.

Miután a régi fa-kereszt idők folytában roskadozni kezdett, 1726-ban a Megváltó képével diszitett ő-kereszt készült, mely Lósy Lipót jezsuita szerzetes által a hegy lejtőjén egymástól megfelelő távolságban emelt és az Üdvözitő keserves kinszenvedését feltüntető fekete táblácskákból ellátott kisebb keresztekkel együtt fölszenteltetvén, igazi kálvária hegygyé avatta a helyet. Egyébként jámbor elődeink buzgalma nem maradt ennyiben. Többen a keresztényi jámborságot hirdető valami fenséges emlék letrehozatala fölött gondolkoztak. Az 1729. év vala nekünk és a késő unokáknak is azon emlékezetes idő, melyben őseink vallásos szándékuk kivitelehez foghattak. A szent vállalatnak legbuzgóbb előmozditóiul, Palfy Miklós, magyarország nádorát, és több tagját egy szent társulatnak nevezi az okirat. Azok közül, akik leginkább fáradoztak a közelben és távolban jóltevőket nyerni e szent czélhoz, Svetits József és Jakab tüntek ki leginkább. Miután igy minden rendelkezések és elékészületek megtörténtek, nemkülönben tetemes összeg biztosittatott vala, a mondott évben a szép templom alapkövét városi területen lerakták, és pedig a következő szertartások között:

1729-ben, amikor Stefaics Mihály volt a városi plébános, és Benők Sámuel a városbiró, szeptember 14-én, mint a szent kereszt felmagasztalásának ünnepén, szent Jakab templomából ünnepélyes körmenet vezettetett a kalváriai helyre, és a kereszttel jelelt alapkő, amelyben plébdobozban szent ereklyék lettek elhelyezve, egy külön e czélra veretett ezüstéremmel, amelyre a szenvedő Megváltó képe lett vésve ezen körirattal: „Ego sum via, veritas et vita", „Én vagyok az ut, az igazság és élet", — egy jámbor özvegynek ajándéka, — az igy elkészitett alapkő, az összes városi katholikus lakosság, és az egész vidékről seregenkint idetóduló hivő nép jelenlétében, mozsárdurrogás, dobpergés és harsonassó hangja mellett Kisóczy Mihály, a helybeli Jezus-társaságiak székházának főnöke által ünnepélyesen megáldatott és letétetett. Ezután ugyanő mondotta az ünnepélyes nagymisét, amit követett Bartovita István és Keil Ferencz atyáknak magyar és német nyelven tartott szónoklata ezen thema fölött: „Dicsőséges lesz az ő sirja," amelyre az összes nép lelkesedve mondott „Amen"-t.

Ezen és a következő években fáradhatlanul dolgoztak a nagy művön. Nemcsak a katholikusok, hanem még a másvallásuak is vételkedve hordták az anyagot és teljesitették a kézimunkát, minden felhivás nélkül, ingyen. Vasárnapokon és ünnepeken seregesen tódult a nép a hegyre, azon jámbor véleménynyel keblökben, hogy senki se menjen föl üresen, hanem mindenki vigyen magával egy vörös keresztet, két darab keresztbe tett téglát, ölében vagy fején. Szinte megható volt látni, amint az édes anya egyik kezében a téglakeresztet vitte, a másikkal meg gyermekét vezette, aki szintén egy cserépzsindelyt vitt hóna alatt. Ily módon mintegy 70 ezer darab tégla került fel a hegyre, az épités helyére. Ami a minden rendü és rangu lakosság buzgóságát még nagyban segité, ama kettős körülmény volt, hogy az épités helyén, hol az alapot ásták, mintegy 200 öl követ fejthettek, és hogy a jó ég sokszor bő esőt adott, amely árkokba felfogva vakolat-készitésre lett felhasználva. Öt éven át tartott a fáradságos, de buzgósággal folytatott munka, mig végre 1734-ben mind a szép templom, mind pedig a kápolna elkészült, eleinte csak a legszükségesebbekkel ellátva, mig végre diszpompájukban méltóságteljesen tekinthettek le a messze vidékre.

De mégis, egyik-másik tárgy, ami pedig az egészhez tartozott, csak a következő években letesült. Igy 1735-ben a remetelak lett hozzáépitve; 1737-ben ugyanazon Lada György, ki az első kápolna alapitója volt, szt. Donát oltárát állittatta fel 300 frtnyi költségen; 1740-ben Svetics Jakab kir. ügyész, a templomnak különben is egyik legnagyobb jótevője, az orgonát csinálttatta 80 frtért; 1743-ban pedig Mecséry Ferencz a szószéket 100 frtért. Végre 1746-ban ekesittetett fel az előtte való évben készült főoltár diszes aranyozással a kitünően vallásos Faludy Jusztina 100 frtnyi hagyományából, és halás emlékül családi czimere is odakerült a következő chrononsticonnal: IVstI CrVCeM IVstIna IVato eX aVro DotaVIt. (1746), az egyik oldalra, mig a másikon a városnak czimere látható, szintén ez avszámmal ellátva.

Ez rövid és egyszerü leirása ama nagyszerü műnek, amelyet jámbor elődeink Isten dicsőségére, a valóban keresztényies gondolkodásnak és eleinek a város lakosságában leendő megerősitésére, saját és másoknak

Ez a pár sor csak felhivás óhajtott lenni azon magyar vidéki intelligentiához, a melynek érdekeltségét, meg vagyok győződve, csak fel kell kelteni, hogy kész legyen a szép és a nemes meleg pártolására.

Fenyvessy Ferencz,
országgyülési képviselő.

A közigazgatás államositása.

Szapáry gróf miniszterelnök nem régiben nyujtotta be a képviselőházban a „Közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről a vármegyékben" czimü javaslatot.

A terjedelmes javaslatot, mely 281 szakaszból áll, következőkben ismertetjük:

A törvényjavaslat kimondja, hogy a közigazgatás a vármegyékben állami feladatot képez, melyet állami közegek intéznek; vagyis kinevezett tisztviselők.

A vármegyek területei és székhelyei csak törvény által módosithatók. A vármegyei pénztárak és számvevőségek megszünnek.

A vármegyei törvényhatóságok járásokra osztatnak. A területek és székhelyek megállapitása a miniszter feladata. Két járás ugyanazon székhelylyel birhat.

A főispán, valamint a központi tisztviselők a vármegye székhelyén kötelesek lakni. A végleg kinevezett tisztviselő csak fegyelmi uton mozditható el. Tisztviselő nem lehet egyuttal országgyülési képviselő, sem gyakorló ügyvéd, sem ügynök, sem politikai lap tulajdonosa vagy szerkesztője.

A tisztviselő minden kárért, a mit hivatalos eljárásban, akár mulasztásból akár vétkes gondatlanságból okozott, teljes kártérittéssel tartozik. Oly cselekményért, melyet a törvény vagy illetékes felsőbb hatóság tett kötelességévé, felelősségre nem vonható.

A vármegye élén áll a főispán. Közvetlenül alája vannak rendelve: az alispán, a pénzügyigazgató, az árvaszéki elnök, a jogtanácsos, a tanfelügyelő.

Az alispánnak közvetlenül alá vannak rendelve: a vármegyei főjegyző, az aljegyzők, a központi iroda, a főorvos, a gazdasági felügyelő, esetleg erdőfelügyelő, az államépitészeti hivatal főnöke, a vármegyei állatorvos, a levéltárnok, a járások élén álló főszolgabirák.

A főszolgabirónak közvetlenül alá vannak rendelve: az alszolgabirák és járási közigazgatási gyakornokok, a járási számvevő, a járási állatorvos, a körjegyzők és községi elöljárók.

A főispánt, alispánt, árvaszéki elnököt, pénzügyigazgatót és tanfelügyelőt a király nevezi ki, a jogtanácsost, főjegyzőt, aljegyzőket, főorvost, főmérnököt, szolgabirákat, körjegyzőket a belügyminiszter.

A főispán a kormánynak közvetlenül alárendelt állami tisztviselő, a ki az összkormány képviselője.

A következő szakaszok a főispán és a többi tisztviselők hatáskörét szabályozzák.

A főispánnak például nagy hatalma lesz, mert gyakorolja a közvetlen állami felügyeletet az állami önkormányzati testületek és községek működése fölött, a közgyülés határozatát megföllebbezheti s a végelintézésig a határozat hatályát felfüggesztheti, a közgyülési jegyzőkönyveket felülvizsgálja, az önkormányzati testületek bizonyos határozatait, ha nem felelnek meg a törvényes alaki kellékeknek, megsemmisitheti stb. A főispán eljárása ellen szolgálati szempontból a belügyminiszternél emelhető panasz.

A vármegyék hatásköre. Területükön önkormányzati joggal birnak, közérdekü és országos ügyekkel foglalkozhatnak, azokat megvitathatják, megállapodásaikat kifejezhetik, ezeket egyszerüen levél, a kormánynyal fölterjesztés alakjában közölhetik és kérvényt intézhetnek közvetlenül a törvényhozás bármely házához. A törvényhatóság a törvény korlátai közt felirhat egyes kormányrendelet ellen s felirhat a törvényhozókhoz, ha a rendeletet törvénybe ütközőnek vagy czélszerütlennek tartja. Fenmarad továbbá a törvényhatóságok ama joga, hogy törvénytelenül követelt adók és ujonczállitás ellen tiltakozhatnak és az országgyüléshez felirhatnak; a kormányrendelet végrehajtására vonatkozó előmunkálatok azonban ily esetekben is azonnal teljesitendők.

A törvényhatóság maga alkot szabályrendeleteket belügyeiben, rendelkezik saját vagyona és jövedelme fölött, joga van a kormány ellenőrzési jogának fentartásával törzsvagyont szerezni és elidegeniteni, közcsönöket fölvenni, közjótékonysági és tanintézeteket fenntartani, helyi érdekü vasutak létesitésében részt venni.

A törvényhatóság birtokában levő alapok rendeltetését a törvény életbe lépésétől számitott egy év alatt köteles szabályrendeleti uton szabályozni.

A törvényhatóság minden határozata birtokon kivül az illető miniszterhez felebbezhető.

A törvényhatóság egyetemét a bizottság képviseli, mely fele részben a legtöbb adót fizető polgárokból, fele részben pedig a választó közönség választottjaiból áll. Bizottsági tag nem lehet, a ki nem magyar állampolgár, a ki gondnokság alatt áll, a ki irni és olvasni nem tud, a ki legalább két év óta nem lakik a törvényhatóság területén, a ki nem bir azon kellékekkel, melyek arra jogositják, hogy képviselő-választó lehessen, a ki csőd alatt áll, a ki oly büntett miatt van jogerejüleg vád alá helyezve, melyre a büntető törvénykönyv hivatalvesztést mond ki, vagy nyereségvágyból elkövetett büntett vagy vétség miatt jogerejüleg elitélve volt.

Minden 500 lakos után egy bizottsági tag számittatik; az összes tagok száma azonban 120-nál kevesebb és 600-nál több nem lehet. Mindenki csak egy törvényhatósági bizottságnak lehet tagja.

A bizottsági tagok választása választó kerületenkint eszközöltetik. Egy-egy választókerületben nem lehet kevesebb mint 200, s nem lehet több mint 600 választó.

A bizottság választás alá eső tagjai 3 évenkint 6 évre választatnak.

Az ezen rendelkezést követi szakaszok a bizottsági tagok választásának módjával foglalkoznak.

A törvényhatósági bizottság gyakorolja kérelmezési és levelezési jogát s jogában áll a közigazgatás menetét ellenőrizni s a tisztviselőktől fölvilágositást kivánni, jótékonysági és tanintézeteket létesithet, kaszárnyák épitését elrendelheti, a közgazdasági, és mezőgazdasági érdekeket gondozza, beosztja a képviselő-választó kerületeket, kezeli az alapokat, határoz a törvényben megengedett pótadók kivetése fölött stb.

A törvényhatósági bizottság állandó választmányt alakit, melynek legalább 8 tagjának kell lennie, de a tagok száma 24-nél nem lehet több. Az állandó választmány készíti elő a közgyülés ügyeit.

A járási tanács helyi ügyek gondozására alakulhat oly megyékben, melyeknek területe több 7000 négyszögméternél. Járási tanács több járásban, sőt minden járásban is alakitható. A járási tanács elnöke a járás főszolgabirája.

A járási tanács hatásköre a járást vagy egyes községeit érdeklő ügyekben véleményt adni a törvényhatósági és közigazgatási bizottságoknak, a községi szabályrendeleteket és költségvetéseket, zárszámadásokat átvizsgálni, figyelemmel kisérni a járáshoz tartozó kis és nagy községek előljáróinak működését, előzetes véleményt adni a körjegyzői, körorvosi és állategészségügyi körök szervezése tárgyában, nemkülönben véleményt adni a községek átalakulására nézve.

A közigazgatási bizottság választott tagjainak száma ezentul 12 lesz, a kik közül fele év végén kilép. A bizottság saját kebeléből alakit: közigazgatási, adóügyi, közgazdasági szakosztályokat, közigazgatási biróságot és fegyelmi választmányt.

A törvény életbeléptetése idejének meghatározása a miniszteriumra bizatik.

A választott tisztviselők mindaddig megtartják állásukat, a mig megbizatásuk lejárt, addig ideiglenesen kinevezetteknek tekintetnek,

Helyi és vidéki hirek.

— **Virágvasárnap.** A mai napon templomainkban mezeivirágokat avagy puszpángágakat szentelnek, emlékére annak, hogy a husvéti ünnepek előtt a Jerusalembe bevonuló Jézus elé a zsidó nép zöld ágakat és pálmaleveleket hintett. Ma az utczán fontoskodó arczczal nyüzsgő gyermekeket látunk, kezükben barkacsokrokkal. Ők osztogatják el a szentelt ágakat, hogy ki-ki ellátthassa házát a Jeruzsalembe való bevonulásra emlékező jelvénnyel.

— **Stáczió-szentelés.** Mult csütörtökön ment végbe a mi kies fekvésü kálváriánkon a stácziószentelés. 8 órakor körmenet indult a hegyre, mely a résztvevők sokasága miatt, — mintegy 3000-re tehető azok száma, — csak lassan mozogva haladhatott. Az előkészitő stáczióhoz érve kezdetét vette a stáczió keresztjeinek és képeinek megáldása, melyet nyomban a keresztuti ájtatosság elvégzése követett. ½11 órakor ért fel a körmenet a templomhoz s kezdetét vette a predikáczió, melyet, mint lapunkban előre jelentettük Götz Szolán szombathelyi vicarius tartott. A rendkivüli nagy szél daczára kint a szabadban a templom éjszaki részéhez huzódva hallgatták a szt. beszédet, melynek tartalmát a keresztuti ájtatosság kifejlődésének története és az ezen ájtatosságból a hivekre háromló előnyök elsorolása képezte. Szt. beszéd után voltak a szt. misék, és az egész ünnepély a „Te-Deum" elzengésével ért véget.

— **Vásár.** Megtartottuk a tavaszi országos vásárt is. Alig hiheté vala az ember, hogy ugy sikerüljön, mint a hogy tényleg sikerült. Mert volt ám itt annyi ember és annyi marha, hogy az Isten a megmondhatója. Ezek ott összpontosultak a marhavásártéren, s ott volt a legpezsgőbb élet. Felhajtottak 1208 drb szarvasmarhát és 335 lovat. Elkelt 730 drb szarvasmarha és 212 ló igen jó árakon. Egyéb nevezetességgel nem dicsekedhetik a vásár, ha csak az elmaradhatatlan lopásokra nem térünk át. Ezekből is ez egyszer csak egyet jegyezhetünk fel és azt is csak mint nem teljesen sikerültet. Egy szolgalegényt ugyanis e lopás gyanujába vettek és bekisértek.

— **Jótékonyság.** Chernel Kálmán ur ő nagysága, ki annyi felé érezteti jótékony kezét, ujabban a gimnaziumi segélyző-egyesület czéljaira ismét 30 frtot volt szives adományozni. A gimnazium igazgatósága a nemes jótevőnek ez áldozatkészségéért a nyilvánosság terén is hálás köszönetét nyilvánitja.

— **Egy kis tanuló temetése.** Vasárnap délután 4 órakor a helybeli gimnazium tanulói egy kis társukat kisérték ki a temetőbe, az általánosan kedvelt és szeretett Tótth Dezsőt, kinek gyászos elhunytáról lapunk mult számában már megemlékeztünk. Temetéséről akarunk most szólani, mert ezt az ifjuság meleg részvéte tette meghatóan impozánssá. A ravatalon fekvő kedves kis pajtást egytől egyig megnézték az ifjak és a II. osztálybeliek gyönyörü koszorut tettek a koporsóra. A temetésnél kivonult az egész tanulósereg, gyönyörü gyászdalokkal véve bucsut a kedves halottól. Mikor a menet

---

lelki épülésére letesitettek és az utókornak hátrahagytak. Legyen emlékük a késő unokáknál is kegyeletes tiszteletben!

Eddig a régi krónika. Ehhez hozáadjuk a következőket:

A mult év tavaszán lebontott hét keresztuti állomásfülke, amelyek 1749-ben készültek el, semmiképen nem felelt meg sem az ájtatoskodó hivek szükségletének sem pedig a szépészeti érzés kivánalmainak; a kalváriára vezető uton pedig keresztuti ájtatosságot, mint ezt az egyház előirja, tartani éppen nem lehetett. E hiány lebegett folytonosan a városnak jelenlegi buzgó prépost-plebánosának lelki szemei előtt, s hogy ezen idővel segitve legyen, husz év óta gyüjtögette és rakosgatta takarékpénztárba a pöröly krajczárokat, hogy a most már teljes diszökben ott álló 14 rendes és egy előkészitő stáczió-kápolnát felállithassa. Törekvéseit szép siker koronázta. Összegyüjtött lassankint 2837 forintot csupán krajczárokból, ehhez járult a mult és jelen évben egyeseknek 649 frt 67 krnyi kegyes önkéntes adománya s igy a mult év május havában megkezdhette a keresztuti állomások épitését.

Megujult most a régi buzgóság; amennyiben a lelkipásztornak egyetlen felhivására két héten 275 ingyen napszámos dolgozott a két kerékvágásnyi keskeny mélyutnak kiszélesitésén, ugy hogy most 4—5 méter szélességü kellemes ut vezet fel a kálváriára; 30 köbméter kő, 19 ezer tégla és 30 szekér fövény ingyen fuvarral lett a hegy tövéhez hordva; a tégla felszállitásában selyemruhás hölgyek versenykedtek a szegény népnek, a négy éves gyermek a nyolczvanéves aggastyánnal és legszentebb öröm sugárzott mindazoknak arczáról, kik a szép és szent mű letesitésében közreműködhettek.

A keresztuti állomás-kápolnák csinos diszben és kellő nagyságban Schöne műépitész terve szerint még a mult nyáron elkészültek; Hanely Antal akademiai festészünk műtermeből már az őszszel kikerült az előkészitő kápolnához „Krisztus az olajfák hegyen" remek művészi kép; e hó második hetére elkészült a 14 rendes keresztuti kép, mind kiváló szépségben; ugyanekkorra elkészültek a művészi kivitelü vasrácsozatok a stáczió-kápolnákhoz Lauringer János kőszegi műlakatos műhelyéből; — s igy történhetett meg, hogy a keresztut folyó hó 19-én szent József napján, prépost-plebánosunk meghivására Mácz Norbert szombathelyi szentferenczrendü házfőnök által ünnepélyesen beszenteltetett. Az ünnepélyes körmenet, a melyen legalább 3 ezer ember vett részt, 8 órakor a plebánia-templomból indult ki. Részt vett azon a városnak kicsinye nagyja, előkelő urak és hölgyek, és nagy sereg nép a vidékről. Beszentelés alatt menet közben keresztuti ájtatosság végeztetett; az egyházi szónoklatot Götz Szolán szentferenczrendü házfőnökhelyettes tartotta, a melyben előadta a keresztuti ájtatosságnak eredetét, történetét és lelki hasznait. Erre következett az ünnepélyes nagymise a beszentelő házfőnök által tartva, ugyanezalatt nagymise a fájdalmas Szüz kápolnájában a künnszorult hivek számára, végül több ezernyi torok a legnagyobb lelki örömmel hangoztatta a „Téged Isten mi dicsérünk" hálaeneket, a melylyel fél tizenkettőkor az épületes és megható ájtatosság befejeztetett.

Álljon e szép mű sokáig, századokon át, Isten dicsőségre és a keresztény hivek lelki épülésére, hogy buzditsa őket a Megváltó követésére!

A nőkről.

Irta: Viharos.

Valljuk be, mert ha nem is vallanók be, mégis csak igaz marad, hogy a nő hatalmasabb a férfinél. Az a diplomata, aki mindenben és mindig az asszonyt kereste, rövid mondatában elmondotta az egész világtörténet mechanikáját. Ami történik, s a mi meg nem történik, ami jó és ami rossz: az inditó oka, ha nem is mindig a nő szava, de legalább is a nő képe volt. Ádám folyton csak a hiányzó bordája után fut, hogy visszaszerezze. Talán futó bolond, de a bolondsága gyógyithatlan. Még az a másik hóbort se gyógyithatja ki belőle, melyet Tolstoi „Kreutzer sonatában" hirdet: a szent erkölcs sem. Tolstoi túl volt a hatvan esztendőn, mikor hirdetni kezdte, a tanitványainak is túl kell haladniok a hatvan évet, mikor valiani kezdik. A szent erkölcs, akármilyen szent is, csak csinált dolog, mig az ösztön ha még olyan nem szent is: született erő, vagy született gyöngeség.

Ha a szent erkölcs valaha meg tudná gyengiteni a nőnek fölöttünk való hatalmát, a nő bajt állana neki és hadat üzenne az uralmát fenyegető morálnak. De nem kell felnie: a férfiak többnyire nem hatvan évesek, ha pedig ilyen idősek, hát eltagadják. Nagyon ritkák azok az emberek, akik hatvanéves korukban születnek, s még ritkábbak azok, akik az erkölcsöt a maguk számára is predikálnák. Mig a vizivás dicső voltát hirdetik, borban keresik nem az igazságot, hanem a maguk igazát: a morál nem gyengitheti meg a nők hatalmát, s a nők a férfiaknál erősebbek maradnak, mint ahogy az erősebbek voltak a teremtés óta. Ádám nem tudta Évát rábirni, hogy ne egyék a tiltott gyümölcsből, Éva rábirta Ádámot, hogy harapjon a tilos almába. Azóta százezer esztendőnél is több mulott el, és Éva még mindig csábitgat, Ádámnak pedig még mindig megvan az étvágya.

Ebben az étvágyban rejlik a férfiak gyengeségének és a nők erejének titka, s az étvágy ellen hiába predikálják az elrontott gyomor borzalmait. A mese tud olyan rókáról, akinek a szőlő savanyu volt, de nem tud olyan istenlényről, aki az almát keserünek mondta volna hatvanadik esztendője előtt. Hanem ekkor már ez a keserüség amannak a savanyuságnak édes testvére. Nem, a róka mely még nem ér fel a szőlőfürthöz, s a bárány, melynek már elvásott a foga, nem filozofálhatják agyon sohasem azokat, akik ép foggal és jó étvágygyal lakmároznak a szőlőből is az almából is.

Fatalista vagyok; megnyugszom a változhatatlanban. A nő az erő, a hatalom, a világ mozgató ereje, jónak és rossznak létesitője. Inkább a rossznak. Termé-

elindult, a halottas kocsit 8 ifju fogta körül, hogy majd a sirkertbe vigyék be a koporsót és hárman elül virágkoronát vittek szalagos fehér vánkoson. Egy szóval: igen szépen temették el a kis tanulótársat, ki ma már csendesen pihen a föld alatt. Legyen neki könnyü a föld; övéi pedig vigasztalódjanak, mert immár imádkozik érettök.

— **Botránkoztató gyászkiséret.** Nem egyszer szólaltunk már fel lapunkban az ellen a botránkoztató viselkedés ellen, melyet temetések alkalmával a halottas kocsi mögött haladó, nagyobb részt serdülő gyermekek és cselédekből álló neveletlen tömeg tanusit. Nem használt, valamint nem használ a pap intése a szószékről s a rendőrök figyelmeztető szava sem. Megkisértünk még egyet, figyelmeztetjük e körülményre a családapákat és gazdákat. Talán ők vannak egyedül hivatva arra, hogy öveiket, gyermekeiket és cselédeiket, a temetések alkalmával szokásos futkozás- és lármázástól eltiltsák és e tilalom ellen vetőket megfenyitsék. A gyászolók kesergő szivére nem lehet ír a tömeg zsibaja, valamint nem kegyelet az, amelylyel elköltözetteinknek tartozunk.

— **Kikelet.** A száz és több napos tél után, mely ez évben oly szigoru volt, aminőre azok a közmondásos legöregebb emberek sem emlékeznek, beköszöntött valahára a kedves tavasz valósággal és hivatalosan. Az utóbbi napokban hirtelen beállott enyhe időjárás következtében a hó mindenütt elolvadt, helyet adva a déli szél száritgató munkájának. A fák bimbói csak ugy duzzadnak az életerőtől és helyenkint megnyilnak, gyönyörüségére a sóvárogva néző szemnek. A buza is többnyire szép, üde, zöldszinü; helyenkint, ahol még az őszszel gyengen állott, nem sokat változott, de remélhetőleg itt is javulni fog, mivel az időjárás eleggé kedvező a növények fejlődésére. Szórványosan már folyik nálunk a gazdasági munka.

— **Halálozások.** Elhunytak Kőszegen e hó 16-án Fridrich Gabriella urnő, Korchmáros Menyhért földbirtokos nagynénje, élete 88. évében. — E hó 17-én Schlamatinger Anna Schlamatinger Mihály nyug. plébános nővére, 85. éves korában. — Szombathelyen Halász Ferencz Vasvármegye kir. tanfelügyelőjének 10 éves Feri fia e hó 17-én.

— **Fegyelmi ügy.** Mint a *Vasmegyei Lapok*-ban olvassuk. Kőszeg városának korábbi tisztikara ellen, mert 1888-ban leltárt nem készitettek, a kormány a fegyelmi eljárást rendelte el.

— **Az az „is".** Fátális dolog esett meg a „Vasmegyei Lapok-kal mult vasárnapi számának „Hirek és különfelék a megyéből" czimű rovatában. Fátálisnak mondjuk, mert nem akarjuk hinni, hogy a „Vasmegyei Lapok" olyan kicsinylőleg vegye a dolgot, midőn azt irja, hogy a javitó-intézet felállitására Szombathelyen kivül Székesfehérvár, Veszprém, Győr s még Kőszeg „is" felhivást kapott. Itt csak egy kis „is"-ről van szó, amelyet a „Vasmegyei Lapok" annyival is inkább megspórolhatott volna, mert vagyunk még mi is számot tevő valami, és talán csak nem szálka a „Vasmegyei Lapok" szemében.

— **Dalestély.** A *„Conkordia"* ez idei első dalestélyét e hó 30-án, husvét hétfőjén rendezik a bálház termeiben. Belépő jegyek nem tagok számára 1 frt, családjegy 1 frt 50 kr.

— **Tanügy.** A *szombathelyi egyházmegyei róm. kath. tanitó-egyesület* központi bizottsága e hó 12-én Szombathelyen tartott ülésében elhatározta, hogy a jövő augusztus havában Budapesten tartandó országos kath. tanitógyülés tervét helyesli, és azon magát három tagja által képviseltetni. Ez elhatározás nagyon dicséretes valami, hanem tanitói körökben kiváncsian kérdezik, vajjon ki fogja a kiküldött képviselőknek a bizottság által egyenkint megszavazott 25, összesen 75 frtnyi költségeit megtéríteni, ha a közgyülés „remélt" jóváhagyása csütörtökön mondana?

— **Értékesitsük szőlővesszőinket!** Azon szerencsés szőlőtermelők közé tartozik meg városunk lakosságának egy része, mely menten a nagy csapástól, szőlőtermeléseit hasznosan értékesitheti. Borait jó árakon adhatja piaczra és most a szőlőtőke hulladékai is keletőségnek örvendenek. Itt járt a napokban egy budaörsi szőlősgazda, hogy nagyobb mennyiségü szőlővesszőt rendeljen filloxera mentes hegyeinkből. Ha a szállitással járó nehézségek el lesznek háritva, még ez évben, de a jövőben minden esetre ezerszámban szállitják majd szőlővesszőinket távolabb vidékekre, hogy uj életet adjanak a filloxera pusztitotta területeknek. A budaörsiek a Csepel-sziget homokos területeit akarják kőszegi szőlővesszőkkel beültetni. Legyen rajta minden szőlőtulajdonos, hogy szőleiből ily módon-módon is meritsen hasznot.

— **Öngyilkos korcsmáros.** A korábbi években Svábfaluban lakott Kovács István nem régen Peresznyén nyitott korcsmát. Özvegy levén és holtig szerelmes egy csepregi leányba, ujra akart nősülni, de szerelme nem visszonosztatván, a halállal kötött frigyet. Szerelmi bubanatában e hó 16-án fejbe lőtte magát és még aznap meghalt.

— **Cseveges a hétről.** A halálharang konduf egyre: viszik a márczius áldozatokat a sirba. Különös egy hónap ez a márczius! Köpönyege alatt életre kel a természet s a halál bő aratást végez az emberek között. Ezer szerencse, hogy már kifelé törtetünk és közeledünk áprilishez, mert azt mondó vagyunk: inkább „áprilist járunk", mint márcziust. Ez most már túl tesz idő dolgában is becses utódján. Mohóu üdvözöltük napokkal ezelőtt az aranyos kikeletet s ő ezért megharagszik és további mosolya helyett egy kis tavaszi hóviharral köszönt ránk. Ez udvariatlanság tőle, mint sok embertől, ki azért, mert belekerül az ujságba, kigyót, békát kiált a szerkesztőkre. Hát csak haragudjanak és tombolják ki magukat; az idő majd meggyógyitja őket.

* * *

A jó idő kicsalta biczikliistáinkat is, mint a korán utra kelő vándormadarat. A madár, szegény, elvész a hidegben, mert nem tud czurukkolni; biczikliistáink azonban nem ijednek meg az időtől, kifognak rajta. A napokban, hogy az a márczius nó alkalmatlankodott, elküldték masinaikat az előállitó gyárba avval a meghagyással, hogy a kerekeket távolitsák el, és helyezzék ezt az ördöngös portékát szánra.

— **Figyelmeztetés a választókhoz.** A jövő 1892-ki évben lesznek az általános országgyülési választások. E választásoknál azon polgárok fognak birni választó joggal, a kik ez idén elkészitendő választói névjegyzékbe be fognak iratni. Ebbe pedig az 1874-ki XXXIII. és az 1875-ki IV. tczikkek értelmében csak azok vehetők fel, a kik az ott meghatározott feltételeken kivül a megelőző évi — tehát az 1890-ki egyenes adót, illetőleg az ennek megfelelő adóhátralékot — folyó évi április 15-ig lefizettek. Kötelességünknek tartjuk erre figyelmeztetni olvasóinkat, hogy a törvény emlitett rendelkezésének megfelelni el ne mulasszák, nehogy a választói névjegyzékből kihagyatván, választói joguktól, mely egyébiránt nem csak jog, hanem polgári kötelesség is, elessenek. Egyuttal arra is figyelmeztetjük polgártársainkat, hogy az összeiráskor, mely hivatalból történik, vigyázzanak, — vajon beirattak-e a választók közé, s ha kihagyták volna, az ellen a központi választmányhoz, ennek határozata ellen pedig a királyi kuriához irásban folyamodjanak.

— **Cselédügyben.** A m. kir. belügyminiszterium egy fölmerült eset alkalmából határozatképen kimondotta, hogy a szolgálatból kilépett cseléd kialkudott bérét gazdájától mindaddig nem követelheti, mig a kezére bizott tárgyakkal gazdájának be nem számolt és a gazda által ellene támasztott kártéritési követelés biróilag el nem intéztetett. E határozat azok visszásságot és kellemetlenséget meg fog szüntetni, mely abból származott, hogy az engedetlen, rosz viselkedésü cseléd kialkudott, de meg sem érdemelt bérét rendőrkapitányi itélet folytán hamarabb megkaphatta gazdájától, mint ez a cseledje által okozott kárért — melynek érvényesitése a biróságok elébe tartozik — idejekorán kárpótlást nyerhetett volna. — Mivel a cseledtörvény csak általában mondja ki, hogy az a gazda, kinél a cseléd megbetegedett, tartozik az ápolási és gyógyitási költséget viselni: az a kérdés merül föl, vajjon a gazda az esetben is tartozik-e cselédje gyógyitási költségeit megtéríteni, midőn a kórházi kezelő-orvos megállapitotta, hogy a cseléd régi keletkezésü idült bajban szenved. Egyes hatóságok ily esetekben is megállapitották a gazda kötelezettségét. Legujabban azonban a belügyminiszter egy konkrét esetben kimondotta, hogy ily esetben a gazda az ápolási költség fizetésére nem kötelezhető.

— **Milyen nyarat várhatunk?** A lefolyt 60 év folyamán tett megfigyelések szerint igen hideg télre nem következett forró, hanem inkább hüvösebb nyár. Különösen junius és julius hónapokban volt ez érezhető. Téves az a közhit, hogy hideg télre nagyon forró nyár következik. A tulszigoru telet rendesen oly nyár követi, melynek folyamán gyakoriabbak az esőzések, mint normális nyarakon. E szerint, ha a tünetek nem csalnak, ez idénre a szokottnál hüvösebb nyárra számithatunk, sok esővel.

— **Hirdetmény.** A bukaresti cs. és kir. osztrák magyar konzuli hivatal értesitése szerint, a bukaresti hitelezők egylete az üzleti világot egy körözvény utján figyelmezteti valami Jäger Jakab E. czége alatt ott létesitett kereskedelmi tudósitó és pénzbeszedő irodára, az alduna melletti államok, u. m. Románia, Bulgária és Szerbia összes piaczai számára. A nevezett czég vezetője, ki a külföldi kereskedőknek szolgálatait felajánlja, egy már több izben tönkrement kereskedő, ki állitólag a fenyitő törvénynyel is jött már kollisióba, de mögötte tulajdonképen a Bukarestben nem épen jó hirü Goldenberg Herman J. ügynök áll, aki a szinten nem jó hirü, jelenleg Rusztschukban tartózkodó Prausz Lipótnak társa. Az érdekelt körök saját érdekokben figyelmeztetnek ezen czég üzelmeire. Sopron, 1891. márczius hóban. *A kerületi kereskedelmi és iparkamara.*

— **Hirdetmény.** A nagymélt. kereskedelmügyi magy. kir. miniszterium 1891. évi márczius hó 8-án 9797/VI. sz. a. kelt rendeletével értesit, hogy Vasvármegye területén levő Szeplak községnek megengedte, hogy f. é. márczius 22-ére, illetve augusztus 22-ére eső országos vásárjait ez évben kivételesen márczius hó 24-én, illetve augusztus 26-án megtarthassa. Miről az érdekelt körök értesittetnek. Sopron, 1891. márczius havában. *A kerületi kereskedelmi és iparkamara.*

— **Minden ujságolvaso** igényét teljes mértékben elégiti ki a naponkint megjelenő „Budapesti Hirlap", a mire különösen az az általánosan elismert tény vall, hogy ez idő szerint a „Budapesti Hirlap" a legelterjedtebb és legkedveltebb lapja az egész országnak. A Budapesti Hirlap jelessége főleg a következőkben nyilvánul: politikai cikkeinek iránya, mint eddig, ugy ezentul is mindenkor nemzeti és a pártérdekektől független. Politikai hirei széleskörü összeköttetések alapján a legmegbizhatóbb forrásokból származnak. Az országgyülési tudósitásokat a gyorsirói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közélete felől távirati értesülésekkel látják el a rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bir a lap. „Budapesti Hirlap" távirati tudósitásai manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hirszolgálatával. A „Budapesti Hirlap Tárcarovata a lapnak egyik erőssége és mindig gondot fordit rá, hogy megmaradjon előkelő szinvonalán. A napirovatokat kitünő zsurnaliszták szerkesztik s a helyi értesülés ismert legügyesebb tudósitókra van bizva. Rendőrségi és törvényszéki rovatai külön-külön szerkesztől a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap" helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozásra szükséges. A regénycsarnokban csak kiváló irók legujabb müveit közli. Mindezért a Budapesti Hirlapot, valamint a nak lapunk utolsó oldalán levő hirdetését melegen ajánljuk az ujságolvasók figyelmébe.

---

szetes is. Hiszen minden hatalom a vele való visszaélés magvát hordja magában, a női hatalom is.

Már pedig ennél nem mutatnak utat az elmélkedés és megfontolás józan polgári utjelzői, hanem szabad csapongásra csápitanak az indulatok és szenvedélyek.

A nő meggyengiti a férfi akaratát, erejét, s annak ellenkezőjére birja a mi szándékában volt, hypnotizált médiumá alakitja, a melyet hypnotizálva ugyan, de suggestió nélkül küld neki a világnak. Az elaltatott el tud menni az ablak párkányokon is, mert nem szédül, de le is eshetik, ha felre lép.

A nőket a poeták csillagoknak mondják. Mért nem holdnak?

Hiszen holdkórossá lesz tőle a férfi és öntudatlanságba esik.

A nő a társaságban udvariasságot követel, a társaságon kivül szerelmet. Mind a kettő béklyókép nehezedik a cselekvésre. A szerelmet poeták is, filozofusok is az öntudatlanság állapotának mondották. A költő verseket ir róla, a bölcsész értekezéseket; az egyik hódol előtte, a másik boncolja, de mind a kettő elismeri hatalmát.

S ezzel a hatalommal a nő él s visszaél; ez a hatalom maga a nő. A közhelyek egyike a nőt a teremtés diszének nevezi, a biblia a teremtés remekének tünteti föl. Én a teremtés veszedelmének mondom. Talán már mások is ennek mondották. Sebaj, annál igazabb. A szabad akarat hiveit pusztán az is meggyőznetné hitük lehetetlenségéről, hogy: nő is van. A nő az akarat korlátja, azoknak a körülményeknek egyike, melyek az akaratot megkötik. A férfi nem a szabad akarat, de a nő igenis a szabad akaratosság.

Bátran nevezhetem a nőt „körülmény"-nek, ha a költő a magyar nő szülötét „gondolat"-nak, még pedig dicső gondolatnak mondhatta. Hát én szégyenkezés nélkül vallom be, hogy en ettől a „körülménytől" lélek; nem, remegek s kezemből kiesik a toll.

Egy 2 hold 1393 □-öl nagyságu rét haszonbérbe adandó, esetleg örök áron eladó. Bővebb felvilágositást nyerhetni: belváros 29. szám alatt.

Köszönet-nyilvánitás!

Felejthetetlen kedves kis fiunk, unokánk és testvérünk

Tótth Dezső

elhalálozása alkalmából és temetésénél oly sok oldalról nyilvánult a részvét és olyan sokat tett a kőszegi gimnazium főtisztelendő tanárikara s a kedves ifjuság, hogy mély háláérzetünknek kifejezését ez uton is kérjük fogadni.

Hegyesd, 1891. márczius hó 20-án.

A gyászoló család.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*
Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

Kimutatás

az 1891. évi **február** havi ideiglenes üzleti bevételekről

a köszeg-szombathelyi vonalon.

Folyó szám	A vasut megnevezése	Év	Havi eredmények: Átlagos üzemhossz	szállitott: Személyek	szállitott: Gyors- és teher-áruk	Bevétel szállitm. után: Személy és podgyász	Bevétel szállitm. után: Gyors- és teher-áru	Bevétel szállitm. után: Összesen	Bevétel szállitm. után: Kilométerenként	Eredmények az év elejétől e hó végéig: Átlagos üzemhossz	Bevétel szállitm. után: Személy és podgyász	Bevétel szállitm. után: Gyors- és teher-áru	Bevétel szállitm. után: Összesen	Bevétel szállitm. után: Kilométerenként	Evi átlagos kilométerenkinti bevétel az eddigi eredmény alapján számitva
			Klm.	száma	tonna	forint				Klm	forint				forint
	Déli vasut	1891	17	5137	898	1323	1472	2795	164	17	2.332	1.869	4.201	247	1482
		1890	17	2497	441	1259	893	2152	126	17	2.511	1.794	4.305	253	1518
		több	—	2640	457	64	579	643	38	—	-	75	—	—	—
		kevesebb	—	—	—	—	—	—	—	—	179	—	104	6	36.

Nyilt-tér.

Selyem grenadin, fekete és szines (azonkivül minden világos szin) 95 krtól egész 9 frt 25 krig meterenkint, (18 fele kválitásban) küld rubaszám bérés vammentesen a gyári depó G. Henneberg (cs. és kir. udvari szállitó) Zurich. Minták postafordultával. Levelekre 8 ájczba 10 kros bélyeg ragasztandó.

HIRDETESEK.

1686/891.

Pályázati hirdetmény.

A lékai

kórorvosi állásra,

melynek székhelye Léka s a melyhez a lékai és pörgölini körjegyzőségekhez tartozó községek tartoznak, s a mely állással 200 frt évi fizetés van egybekötve, pályázat hirdettetik.

Pályázni kivánok felhivatnak, hogy minőositvényüket az 1876. évi XIV. t. cz. 143. §-ának megfelelőleg igazolva, kérvényük kapcsán

f. évi ápril hó 25-éig

annyival is inkább beadják, miután a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választás határnapjául **f. évi april hó 30-ának délutáni 3 órája** Léka községbe kitüzetik.

Köszeg, 1891. márczius 8-án.

Somogyi Miklós,
főszolgabiró.

Szép mintár magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Eddig nem letezett **mintakönyvek** szabók számára bérmentetlen és csak 20 frtnyi betéttel, mely megrendelés után leszámitásba vétetik.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és Doskin a magas klérus számára, szabályszerü kelmék cs. és kir. **tiszti egyenruháknak, aggharczosok-, tüzoltók-, tornászok- és libériáknak, biliárd- és játékasztalokra** való poszó, (loden), vizhatlan **vadászkabátoknak, mosókelmék, utazóplaidek 4—14 frtig** stb. Aki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóárukat és nem olcsó rongyokat, melyek minden oldalról vevésre ajánlatnak és alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarovsky Jánoshoz Brünnben

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára.

Fel millionyi állandó raktárom- és világüzletemnel könnyen érthető, hogy sok maradék található; minden okosan gondolkozó ember belátbatja, hogy olyan kis maradékokból és szelvényekből nem küldhetők szét minták, mivel pár száz mintarendelések mellett rövid idő alatt mi sem maradna meg, és azért az tiszta szédelgés, ha posztóczégek mind a mellett hirdetnek maradék- és szelvénymintákat, mely esetben a mintaszeletek egész darabokból és nem maradékból valók; az efféle eljárás könnyen felfogható. — Maradékok, melyek nem tetszenek, átcseréltetnek, vagy a pénz visszaküldetik. A maradékok megrendelésénél a czim, hosszuság és az ár kiteendők. — Szétküldés utánvét mellett csak 10 frton felül bérmentve. — Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és franczia nyelven.

A M. K. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA

legujabb szerkezetü, a gyakorlatban legjobbaknak bizonyult felülmulhatlan kitünőségü, fa-, szén- és szalmafütésre berendezett

6-, 8- és 10 lóerejü locomobiljait

nagy tüzszekrénynyel, szab. szikrafogóval, valamint a hazai viszonyokhoz alkalmazott és számtalan versenyen eddigelé legyőzhetlen maradt

48, 54 és 60 láb széles vaskeretü gőzcséplőgépeit

szabad, meghosszabbitott rázósasztallal és sajátos szerkezetü szab. nagy törekfarostával, mely rendkivüli előnyöket nyujtó ujitásokkal immár közel 1000 darab működik az országban a legfényesebb sikerrel; ugyszintén a locomobil hátso fatokerekén könnyen és kenyelmesen alkalmazhato, uj találmánya

Stibor-féle szabad. körfürészeit,

melyek egyszerüség és czélszerüség tekintetében az eddigi szerkezeteket felülmulják. Továbbá a legrendkívülibb vonóerőt igénylő, leggyorsabban dolgozó és mégis legbiztosabb kötést végező

Massey Toronto kévekötő aratógépeit,

mely a mult évi párisi világkiállitás alkalmával Nolaelben rendezett nemzetközi versenyen a világ leghiresebb készitményeivel sikra szállva a

„Grand Objet D'Art"

nyerte; az egyetlen kitüntetés, mely egy önálló üzemképes és áruba bocsátható kévekötő aratógépet érhet; végül a legkitünőbb gyártmanyu 2, 2½, 3 és 4 lóerejü gőzcséplőgarnitureit és legszolidabb szerkezetü járványos csépléskezeteit, valamint mindennemü mezőgazdasági gépeit ajánlja kedvező fizetési feltételek mellett

Fehér Miklós a m. k. államvas. gépgyára vezerügynöke. BUDAPEST, Illésné 25., „Köztelek".

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

BUDAPESTI HIRLAP

Szerkesztők és laptulajdonosok: **Csukássi József** és **Rákosi Jenő.**

XI. évfolyam. XI. évfolyam. XI. évfolyam. XI. évfolyam.

A **„Budapesti Hirlap"**-nak a hazai müvelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét, minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **MAGYARSÁG!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonositotta magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar ujságirás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a **„Budapesti Hirlap"** érte el; legnépszerübb, legelterjedtebb lapja az országnak.

A „Budapesti Hirlap" politikai czikelnek iránya, mind eddig ugy ezentul is mindenkor nemzeti és a pártérdekektől független. Politikai hirei széleskörü összeköttetések alapján a legmegbizhatóbb forrásokból származnak. Az országgyülési tudósitásokat a gyorsirói jegzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közélete felől távirati értesülésekkel látják el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bir a lap. „Budapesti Hirlap" táviradi tudositással manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hirszolgálatával.

A „Budapesti Hirlap" *Tárczarovata* a lapnak egyik erőssége és mindig gondot fordit rá, hogy megmaradjon előkelő szinvonalán. A napirovatokat kitünő zsurnalisták szerkesztik s e helyi értesülés ismert legügyesebb tudósitókra van biz va. Rendőrségi és törvényszéki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap" helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozásra szükséges. A regényczarnokban csak kiváló irók legujabb müveit közli.

Az előfizetési feltételek:

Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy hóra 1 frt 20 kr.

Az előfizetések vidékről legcelszerübben postautalványával eszközölhetők következő czim alatt:

A „Budapesti Hirlap" kiadóhivatalának, IV. kerület, Kalap-utca 16. szám.

Unger József Kőszegen.

Keil Alajos-féle

padlózat-fénymáz

(Glasur) **Béesből**

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára frt. 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs,

legjobb és legegyszerűab beeresztő-szer kemény padló számára, 1 kőcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Unger Józsefnél, Kőszegen.

Naponta megjelenik Budapesten

A

MAGYAR HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

teljesen független programmal.

Szerkeszti: **Horváth Gyula,** orsz. képv.

Főmunkatárs: **Mikszáth Kálmán,** orsz. képv.

Helyettes szerkesztő: **FENYŐ SÁNDOR.**

A „MAGYAR HIRLAP" belső dolgozótársai, külmunkatársai és levelezői az irói kar legkiválóbb tagjaiból állanak.

A „Magyar Hirlap" előfizetési ára: egész évre 14. - frt. félévre 7.— frt. negyed évre 3.50 kr. egy hónapra 1.20 kr.

A „Magyar Hirlap" előfizetőinek lapunkat márczius 21-től ápril 1-ig ingyen küldjük.

A „HÉT" kiadóhivatalával sikerült megállapodásra jutnunk arra nézve, hogy e választékos kedvelt szépirodalmi hetilapot előfizetőinknek olcsóbban adhassuk.

Igy a „MAGYAR HIRLAP" és a „HÉT" előfizetési ára együtt: **egész évre csak 20 frt, fél évre 10 frt, negyed évre 5 frt.**

Előfizetések a „Magyar Hirlap" kiadóhivatalához:

BUDAPEST, IV., Granátos-utcza 16. sz. alá küldendők.

Mutatványszámokat kivánatra ingyen.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.